

РЕШЕНИЕ

№ 554

гр. Кюстендил, 21.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, VII-МИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Чавдар Андр. Тодоров

при участието на секретаря Зоя Й. Чамова-Равенска
като разглежда докладваното от Чавдар Андр. Тодоров Гражданско дело № 20221520100380 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Пред Районен съд - Кюстендил е подадена искова молба от „ЕОС Матрикс“ ЕООД, ЕИК 131001375, със седалище и адрес на управление в гр.София, район „Витоша“, ж.к. „Малинова Долина“, ул. „Рачо Петков-Казанджията“ № 4-6, чрез пълномощника адв. А. К., със съдебен адрес в гр. София, бул. „Александър Малинов“ №51, ет.1, офис 19Б, против Р. Б. Н., ЕГН *****, с адрес, посочен в исковата молба - гр. Кюстендил, ул. „Демокрация“ №20. със съдебен адрес в гр. Кюстендил, ул. „Тертер“ № 2, чрез адв. К.Т. от АК – Кюстендил, като е предявен иск с правно основание чл. 415, ал.1, във вр. с чл. 422, ал.1 от ГПК - за установяване на вземане в размер на 2573,28 лева, представляващо част от незаплатена главница от страна на ответника по сключен между него и „Юробанк И Еф Джи България“ АД договор за потребителски кредит № FL406134/22.05.2008г., за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът, чрез процесуалния си представител адв. Т. от АК-Кюстендил, е подал отговор, с който изразява становище, че исковите са допустими, но неоснователни. Прави се възражение за погасени по давност задължения на ответника към ищцовото дружество по договора от 2008г. Претендират се разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото е представен заверен препис от Договор за потребителски кредит № FL406134/22.05.2008г. /л.7-11 от делото/ със страни по него - „Юробанк И Еф Джи България“ АД /с предишно наименование „Пощенска банка“ АД/ и Р. Б. Н., подписан от страните, според който първият се задължава да предостави на ответника кредит в размер на 6600 лв. за текущи нужди на 120 месечни погасителни вноски, всяка от които в размер на 106,28 лева и последна в размер на 106,01 лева, дължими до 22 число на месеца. Според чл.2 от договора, разрешеният кредит се превежда по сметка с IBAN BG32 BPBI 7925 10 59367801. Във връзка с това задължение на банката е представено бордеро № 2052126 от 22.05.2008г. за превеждане по посочената сметка на сумата от 6600 лева в полза на Р. Б. Н.. В договора е отбелязано, че Р.Н. е получил екземпляр от договора на 22.05.2008г., за което същият се е и подписал.

Съгласно чл.3, ал.1 от договора, за усвоения кредит кредитополучателят се е задължил да заплаща на банката годишна лихва в размер на сбора на базовия лихвен процент на банката за потребителски кредити плюс договорна надбавка в размер на 6,70 пункта. Според чл.5, т.1 от договора, кредитополучателят се е задължил да плати на банката еднократна такса за управление и обработка на кредита в размер на 10 лева, а за отпускане на вече разрешен кредит – 2,5% еднократно върху размера на кредита. Посочен е годишния процент на разходите /ГПР/ - 16,84%.

Според чл.3, ал.4 от договора, банката е запазила правото си едностранно да променя базовия лихвен процент по изключение, в посочените в цитирания текст случаи.

Ищецът е представил и погасителен план /л.12-13 от делото/ към договора за кредит, с посочени падежи на вноските, броят им, обща сума на всяка анюитетна вноска и нейното съдържание – главница и лихва. Видно от погасителния план, падежът на първата вноска е на 22.06.2008г., а на последната – 22.05.2018г. Погасителния план е подписан от кредитополучателя и настоящ ответник.

С Договор за прехвърляне на вземания от 18.01.2016г. /л.17-65 от делото/, сключен между „Юробанк България“ АД /с предишно наименование до 11.01.2013 г. – Юробанк И Еф Джи България АД, видно от ТРРЮЛНЦ/ като цедент и „ЕОС Матрикс“ ЕООД като цесионер е видно, че цедента прехвърля в полза на цесионера свои вземания срещу възнаграждение. По силата на договора цедентът прехвърлил свои вземания на цесионера, сред които и вземането срещу ответника, произтичащо от описания договор за потребителски кредит, съгласно Приложение към даденото потвърждение за извършената цесия. До длъжника било изпратено писмо-уведомление за извършеното прехвърляне на вземането, изходящо от цедента /л.5 от делото/, което видно от приложената обратна разписка е било получено от ответника на 21.01.2021г. /л.4 от делото/. Към уведомлението е приложена и покана за доброволно изпълнение, като на длъжника и настоящ ответник са му

предоставени 15 дни за погасяване на всички задължение, произтичащи от Договор № FL406134 от 22.05.2008г. към новия кредитор и настоящ ищец – „ЕОС Матрикс“ ЕООД /л.6 от делото/.

От друга страна, с пълномощно с нотариална заверка на подписите /л.68 от делото/, представляващите „Юробанк България“ АД са упълномощили цесионера „ЕОС Матрикс“ ЕООД да уведомява от името на цедента всички длъжници по всички вземания на дружеството, възникнали по силата на сключени договори за потребителски кредити, които дружеството е прехвърлило, съгласно договора за прехвърляне на вземания от 18.01.2016г.

По делото е допусната и назначена съдебно-счетоводна експертиза, извършена от в.л. Р.Й.. Вещото лице установява, че сумата от 6600 лева е преведена на кредитополучателя и осчетоводена. От нея са приспаднати 165,00 лева комисионна по кредит съгласно чл.5 от Договора. Останалата сума в размер на 435,00 лева е изплатена на 22.05.2008г. на каса. Ответникът Р.Н. е погасил част от вземането в размер на 550,00 лева, от които 115,85 лева главница, 433,14 лева договорна лихва и 6,51 лева такси. Последното погасяване на задължението е в размер на 337,00 лева и е направено на 21.10.2008г.

С оглед частичната претенция на ищеца за периода от 22.01.2016г. – 22.05.2018г., според вещото лице, за този период незаплатената сума е на стойност 2573,28 лева. Размерът на дължимата законна лихва за периода от 29.10.2021г. /депозирание на заявлението по чл.410 от ГПК в съда/ до 27.02.2022г. /датата на депозирание на експертизата/, върху претендираната сума от 2573,28 лева е на стойност 174,43 лева.

Видно от приложеното ч.гр.д. № 2201/2021 г. по описа на Районен съд – Кюстендил, ищецът „ЕОС Матрикс“ ЕООД е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК срещу ответника в настоящото производство Р. Б. Н., ЕГН ***** за сумата от 2573,28 лева – главница по договор за потребителски кредит от 22.05.2008г., частично от общо дължима и изискуема главница в размер на 6498,64 лева, ведно със законната лихва върху главницата от датата на входиране на заявлението по чл.410 от ГПК /29.10.2021 г./ до изплащане на вземането. За тези суми е била издадена заповед № 614/02.11.2021 г., срещу която длъжникът е възразил. В срока по чл. 415, ал.1 от ГПК ищецът е предявил против ответника настоящите иски за установяване на вземанията му, предмет на заповедта.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи:

С предявения иск от ищеца се цели установяване съществуване на вземане, като предметът на делото е обусловен от издадената заповед за изпълнение. Производството при предявен иск по чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415 ГПК се характеризира освен с общите изисквания за допустимост, така и с особености, които са обусловени именно от заповедното производство. Заради това в изпълнение на задълженията си да осъществи служебно

самостоятелна преценка на специалните положителни процесуални предпоставки за допустимост на иска, с оглед задължителните указания по т. 10а от ТР № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК, съдът констатира, че е налице издадена заповед за изпълнение в хода на заповедното производството, за вземането, предмет на настоящата искова молба, против която е депозирано възражение по чл. 414, ал. 1 ГПК в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК, като е разпоредена процедура по чл. 415 ГПК. Указанията на заповедния съд до заявителя - по реда на чл. 415 ГПК, са съответни на предприетото оспорване, поради което следва да се приеме, че с оглед спазения срок за предявяване на установителните искове, исковата претенция е допустима и съдът следва да се произнесе по основателността ѝ.

От събраните по делото доказателства безспорно се установи, че е възникнало облигационно правоотношение между ответника Р. Б. Н. и „Юробанк И Еф Джи България“ АД. В тази насока са всички събрани по делото доказателства, включително и приложения по делото заверен препис от договор за потребителски кредит и приложенията към него, както и от приложените по делото материали по частно гражданско дело № 2201/2021 г. по описа на Районен съд - Кюстендил. От приетите по делото доказателства, в това число и приетата съдебно-счетоводна експертиза, се установява по несъмнен начин, че „Юробанк И Еф Джи България“ АД е отпуснало кредит на ответника в размер на 6600 лева, която сума кредитополучателят е усвоил по банковата си сметка с IBAN BG32 BPBI 7925 10 59367801 при кредитора. Ответникът не спори, че е получил сумата по договора. В подкрепа на този извод е и представеното бордеро № 2052126 от 22.05.2008г. С оглед на това, кредиторът е изпълнил договореното и се явява изправна страна по договора, поради което в тежест на ответника е да докаже погасяване на задълженията си по договора.

Видно от приобщените материали по делото, към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение /29.10.2021 г./, крайният падеж по договора за потребителски кредит № FL406134 от 22.05.2008г. – 22.05.2018 г. е настъпил.

Настоящият ищец се явява процесуално легитимирана страна да иска заплащане на част от задължението. Съгласно разпоредбата на чл. 99, ал. 4 от ЗЗД, прехвърлянето на вземане има действие спрямо третите лица и спрямо длъжника от деня, когато то е съобщено на последния от предишния кредитор. Законът няма изискване за форма на съобщаването, но то следва да достигне до знанието на длъжника. Приемането на цесията от длъжника и неговото участие при сключването на договора не е необходимо, но за да има действие спрямо него, цесията следва му бъде съобщена от предишния кредитор – чл. 99, ал. 3 и ал. 4 ЗЗД. Уведомяването има за цел да обвърже длъжника с договора за прехвърляне на вземането и да го защити срещу ненадлежно изпълнение на задължението му. В случая, доказателствата по делото сочат, че уведомителното писмо за сключения договор за цесия между стария и нов кредитор са надлежно връчени на ответника преди подаване на

заявлението пред съда, поради което съдът приема, че е налице и активна процесуална легитимация в полза на ищцовото дружество. Следователно след получаване на уведомителното писмо /13.10.2021г./ за ответника е възникнало задължение да заплаща суми по кредита в полза на настоящия ищец по делото.

Процесното вземане за главница произтича от договор за потребителски кредит, разновидност на общата фигура на договора на заем, като ответника притежава качеството на „потребител“ по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, според който потребител е всяко физическо лице, което придобива стока или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. С оглед на това, съдът следва да следи служебно за неравноправни клаузи в договора за потребителски кредит. Договорът за предоставяне на потребителски кредит, сключен между Р. Б. Н. и „Юробанк И Еф Джи България“ АД от 22.05.2008г., е сключен преди влизането в сила на Закона за потребителския кредит /ЗПК/ от 2010г. В §5 от ДР на закона е посочено, че разпоредбите на този закон не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, с изключение на чл.14, 15, 26 и 35, които се прилагат за безсрочни договори за кредит, сключени преди тази дата или на ЗПК от 2010г. е придадено не пълно, а само частично обратно действие. Въпреки това, когато процесният договор е сключен между първоначалните страни по него, в сила е бил Законът за потребителските кредити от 2006г. /обн. ДВ. бр.53 от 30 Юни 2006г., в сила от 01.10.2006 г., отм. ДВ. бр.18 от 5 Март 2010г./. Недействителността на договорите е налична при неспазване на разпоредби от чл.6 до чл.10 от ЗПК /2006г./. Съгласно чл.14, ал.1 от ЗПК /2006/, когато не са спазени изискванията на чл. 6, чл. 7, т. 4 - 14, чл. 8, ал. 1, чл. 9, ал. 1 и чл. 10 от закона, договорът за потребителски кредит е недействителен. Във връзка с това, съдът установява, че не е налице което и да е от посочените основания, за да се счита договора за недействителен. Договорът е сключен в писмена форма, на ясен и разбираем език, включва всички описани реквизити по чл.7 от закона. Налице е изрична клауза в договора /чл.18, ал.1 от него/, която позволява на кредитора да прехвърли вземането си, без да се променят условията по кредита. С оглед на това е спазена разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗПК /2006/.

Според чл. 12 от ЗПК /2006/ за договора за потребителски кредит се прилагат и чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите. В договора е посочен лихвения процент по кредита /сбора от базовия лихвен процент плюс договорна надбавка в размер на 6,70 пункта/. Посочено е също така, че банката има право едностранно да промени договорения лихвен процент в изрично посочени случаи в договора.

В договора обаче не се съдържат условията по кредита, регламентиращи методиката, по която банката може едностранно да променя лихвата до пълното погасяване на задължението, с оглед на което следва, че клаузата на чл.7, ал.2, във вр. с чл.3, ал.4 от договора, която въвежда право на кредитора

едностранно да променя размера на лихвата по договора, е неравноправна. Тя съдържа единствено изброяване на обективните фактори, при които банката може да извърши промяната. Посочването като част от съдържанието на договора на ясни и разбираеми критерии, при които цената на заетите парични средства може да бъде променена е законово задължение на банката, произтичащо и от текста на чл. 147, ал. 1 от ЗЗП /в сила от 10.06.2006 г./. То е гаранция за възможността кредитополучателят да предвиди както точните промени, които търговецът би могъл да внесе в първоначално уговорения размер на лихвата, така и да има предварителна осведоменост каква би била дължимата от него месечна вноска. В настоящият случай в договора не е посочен никакъв алгоритъм и правила, по които базовият лихвен процент би могъл да бъде променен, съответно отсъства и правило за обвързаност на изменението на лихвения процент по кредита с изменението на стойностите на факторите, които принципно биха били основание за промяната /в този смисъл Решение № 205 от 07.11.2016 год., постановено по т.д. № 154 по описа за 2016 год., ВКС, I т.о./.

Макар и да не се установява, че базовия лихвен процент не е променян по конкретния кредит едностранно от банката, подобно правило в договора съставлява възможност за едностранно изменение на размера на възнаградителната лихва - цената на кредита, която е съществен елемент от договора за кредит, поради което тази клауза е неравноправна, поради това и нищожна - чл.146, ал.1 ЗЗП като по делото няма спор, че не е уговорена индивидуално. Съгласно чл. 146, ал. 4 от ЗЗП тежестта за установяване на обстоятелството, че договорна клауза е индивидуално уговорена, е върху кредитора. В процесния случай ищецът не е ангажирал никакви доказателства в тази насока, поради което съдът е ограничен в преценката си от представените такива.

Въпреки това, по делото не се установява наличието на неравноправната клауза в договора да е довело до едностранна промяна на лихвения процент на кредита през целия период на действие на процесния договор. Страните са договорили предварително лихвения процент, като ответникът е могъл да влияе върху всеки един от елементите на договора - размер на кредита, срок на договора, размер на месечните вноски и т.н. Неравноправността на посочената клауза не води до нищожността на целия договор в случая, тъй като е налице предварително определен лихвен процент, с който е олихвяван кредита до последната погасителна вноска, т.е. няма данни банката да се е ползвала от възможностите, произтичащи от неравноправната клауза.

По делото не бяха ангажирани доказателства от ответника, че същият е погасил чрез плащане претендираната сума от 2573,28 лева, представляваща част от падежирала и изискуема главница за периода 22.01.2016г. - 22.05.2018г. Липсата на плащане се доказва и със заключението на вещното лице, според което последното плащане с цел погасяване на задължението е в размер на 337,00 лева и е направено на 21.10.2008г. С оглед на това, съдът следва да осъществи преценка относно възражението на ответната страна за

наличие на изтекла погасителна давност по повод заявената частична претенция по настоящото дело.

Процесното вземане произтича от договор за потребителски кредит, разновидност на общата фигура на договора на заем, а за вземания за главница, произтичащи от договор за заем, се прилага общата петгодишна давност предвид разпоредбите на чл.110 и чл.111 от ЗЗД. В този смисъл е трайната и еднопосочна съдебна практика, като съгласно Решение №28 от 05.04.2012г. на ВКС по гр.д.№523/2011г., III г.о., при договора за заем е налице неделимо плащане и договореното връщане на заема на погасителни вноски не превръща договора в такъв за периодични платежи, а представлява частични плащания по договора, поради което е приложим общия петгодишен давностен срок по чл.110 от ЗЗД. В същото решение е прието, че за разлика от периодичните плащания, при които отделните задължения, въпреки своя общ правопораждащ факт, имат характер на самостоятелни задължения, при договора за банков кредит с уговорени анюитетни вноски отделните плащания са начин на разсрочено погасяване на едно общо задължение на отделни части.

Поради това при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да е разделено на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост /в този смисъл Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 год., постановено по тълкувателно дело № 5 от 2019 г., ОСГТК на ВКС/. Независимо от договорените условия, банката не е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем. Предвид това разрешение, петгодишния давностен срок за дължимата главница, чиято изискуемост е настъпила на датата на падежа на последната анюитетна вноска по кредита /22.05.2018г./, не е изтекла към датата на подаване на заявлението по чл.410 ГПК, прекъсващо давността /29.10.2021г./, поради което възражението за изтекла погасителна давност за главницата се явява неоснователно.

Във връзка с горното съдът намира, че вземането за част от незаплатена главница по процесния договор за потребителски кредит не е погасено по давност, и поради липсата на доказателства за осъществен друг способ за погасяване на задължението, искът се явява основателен в пълен размер и следва да бъде уважен.

Съдът, с оглед уважаването на предявения иск за главница по процесния договор, намира за основателна и претенцията за лихва за забава от депозирането на заявлението в съда до окончателното изплащане на задължението.

По разноските

С оглед изхода от спора, разноски се следват само в полза на ищцовото

дружество, съобразно уважената част от исковата претенция.

По настоящото дело се установяват направени от ищеца разноси в общ размер на 351,47 лв., включващи платена държавна такса от 51,47 лв. /л. 91/ и депозит за вещо лице – 300 лв. /л. 108/. Доколкото исковата претенция е свързана с установяване на задълженията, посочени в заповедта за изпълнение, издадена в заповедното производство, вкл. и разноските за него, с оглед изхода от делото и задължителните указания по т. 12 от ТР № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК на ищеца се следват и направените разноси в заповедното производство съобразно уважената част от претенцията в размер на 51,47 лева – платена държавна такса.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 415, във вр. с чл. 124 ГПК, че Р. Б. Н., ЕГН *****, с адрес, посочен в исковата молба - гр. Кюстендил, ул. „Демокрация“ №20 и със съдебен адрес в гр. Кюстендил, ул. „Тертер“ № 2 **ДЪЛЖИ** на „ЕОС Матрикс“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр.София, район „Витоша“, ж.к. „Малинова Долина“, ул. „Рачо Петков-Казанджията“ № 4-6, ЕИК 131001375 сумата в размер на 2573,28 лева, представляващо част от незаплатена главница за периода от 22.01.2016г. до 22.05.2018г. от страна на ответника по сключен между него и „Юробанк И Еф Джи България“ АД договор за потребителски кредит № FL406134/22.05.2008г., вземането по който е прехвърлено в полза на „ЕОС Матрикс“ ЕООД с договор за цесия от 18.01.2016г., ведно със законна лихва върху тази сума от 29.10.2021 г. - датата на подаване на заявлението по чл.410 от ГПК до изплащане на вземането, за която сума е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение № 614/02.11.2021г. по ч.гр.д. № 2201/2021г. на КРС.

ОСЪЖДА Р. Б. Н., ЕГН *****, с адрес, посочен в исковата молба - гр. Кюстендил, ул. „Демокрация“ №20 и със съдебен адрес в гр. Кюстендил, ул. „Тертер“ № 2 **ДА ЗАПЛАТИ** на „ЕОС Матрикс“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр.София, район „Витоша“, ж.к. „Малинова Долина“, ул. „Рачо Петков-Казанджията“ № 4-6, ЕИК 131001375 разноси по гр.д. № 1672/2021г. на КРС в размер на 351,47 лв. /триста петдесет и един лева и четиридесет и седем стотинки/ лева.

ОСЪЖДА Р. Б. Н., ЕГН *****, с адрес, посочен в исковата молба - гр. Кюстендил, ул. „Демокрация“ №20 и със съдебен адрес в гр. Кюстендил, ул. „Тертер“ № 2 **ДА ЗАПЛАТИ** на „ЕОС Матрикс“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр.София, район „Витоша“, ж.к. „Малинова Долина“, ул. „Рачо Петков-Казанджията“ № 4-6, ЕИК 131001375 разноси по ч.гр.д. № 2201/2021г. на КРС в размер на 51,47 лв./петдесет и един лева и четиридесет и седем стотинки/.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Кюстендил в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Кюстендил: _____